

Otbah ibn Ghazwan

Omar ibn al-Khattab, ledaren för den snabbt växande muslimska staten, gick och lade sig tidigt strax efter salat al-‘isha’. Han ville vila och vara utvilad inför sin nattliga inspektionsrunda i huvudstaden, något han ofta gjorde inkognito. Innan han hann somna anlände dock posten från statens avlägsna regioner och informerade honom om att de persiska styrkor som stod emot muslimerna visade sig särskilt svåra att kuva. De kunde skicka förstärkningar och förnödenheter från många platser för att undsätta sina arméer som stod på randen till nederlag. Brevet uppmanade Omar att sända förstärkningar, och i synnerhet stod det:

”Staden al-Ubullah måste betraktas som en av de viktigaste källorna som förser de persiska styrkorna under attack med män och material.”

Omar beslutade då att sända en armé för att inta staden al-Ubullah och avskära dess försörjningslinjer till de persiska arméerna. Hans största problem var att han hade så få män kvar hos sig i staden. Det berodde på att unga män, män i sin krafts dagar och till och med gamla män hade gett sig ut på kampanjer vida omkring i Guds väg, *fi sabilillah*.

Under dessa omständigheter bestämde han sig för att följa den strategi han kände väl och som var beprövad: att mobilisera en liten styrka och sätta den under ledning av en stark och kapabel befälhavare. Han övervägde, en efter en, namnen på de personer som fortfarande fanns hos honom för att se vem som var mest lämpad som befälhavare. Till slut

utbrast han:

”Jag har funnit honom. Ja, jag har funnit honom.”

Han gick sedan tillbaka till sängs. Personen han hade i åtanke var en välkänd *mujahid* som hade kämpat vid Badr, Ohud, al-Khandaq och andra slag. Han hade också kämpat i de fruktansvärda striderna vid Yamamah och kommit undan oskadd. Han var faktiskt en av de första som accepterade islam. Han deltog i den första hijran till Abessinien men hade återvänt för att stanna hos Profeten i Makkah. Därefter gjorde han hijrah till Madinah. Denna långa och imponerande följeslagare var känd för sin exceptionella skicklighet med spjut och pilar.

När morgonen kom kallade Omar på sina tjänare och sade:

”Kalla hit Otbah ibn Ghazwan åt mig.”

Omar lyckades sätta samman en armé på drygt trehundra man och utsåg Otbah till deras befälhavare, med löftet att han skulle sända förstärkningar så snart som möjligt.

När armén stod uppställd i led, redo att ge sig av, stod Omar al-Faruq framför dem, tog farväl och gav instruktioner till sin befälhavare Otbah. Han sade:

”Otbah, jag sänder dig till landet al-Ubullah. Det är en av fiendens största fästningar och jag ber att Gud hjälper dig att inta den. När du når staden, kalla dess invånare till Guds dyrkan. Om de svarar dig, acceptera dem (som muslimer). Om de vägrar, ta då *jizyah* från dem. Om de vägrar att betala *jizyah*, bekämpa dem ...

Och frukta Gud, O Otbah, i fullgörandet av dina plikter. Akta dig för att bli högmodig eller arrogant, för detta kommer att fördärva ditt liv i det kommande. Vet att du var en följeslagare till Guds Sändebud, må Gud välsigna honom och ge honom fred. Gud hedrade dig genom honom efter att du varit obetydlig. Han stärkte dig genom honom efter att du varit svag. Du har blivit en befälhavare med auktoritet och en ledare som måste lydas. Vilken stor välsignelse — om detta inte får dig att bli fåfång, vilseledd och ledd till Jahannam. Må Gud skydda dig och mig från det.”

Med dessa tillrättavisande ord och denna bön gav sig Otbah och hans armé av. Flera kvinnor fanns med i armén, bland dem hans hustru och hustrur och systrar till andra män.

Till slut nådde de en plats som kallades Qasbah, inte långt från al-Ubullah. Den kallades Qasbah på grund av de mängder av vassliknande stjälkar som växte där.

När de nådde den platsen var armén fullständigt utmattad av hunger. De hade ingenting att äta. När hungern grep dem befallde Otbah några av sina män att gå ut och söka i området efter något ätbart. En av männen berättade senare om deras sökande efter mat:

”När vi letade efter något att äta gick vi in i en snårskog och, se, där fanns två stora korgar. I den ena fanns dadlar och i den andra små vita korn täckta av ett gult skal. Vi drog fram korgarna med kornen och sade: ’Detta är gift som fienden har förberett åt er. Gå inte nära det alls.’

Vi gick efter dadlarna och började äta av dem. Medan vi var upptagna med att äta dadlarna gick en häst, som hade slitit sig från sin påle, fram till korgen med kornen och började äta av dem. Vid Gud, vi övervägde allvarligt att slakta den innan den skulle dö (av det påstådda giftet) och dra nytta av dess kött. Men dess ägare kom fram till oss och sade: ’Låt den vara. Jag ska hålla ett öga på den under natten, och om jag märker att den håller på att dö, ska jag slakta den.’

På morgonen fann vi hästen helt frisk utan minsta tecken på skada. Min syster sade då: ’Ya akhi, jag har hört min far säga: Gift skadar inte (mat) om det läggs på elden och kokas ordentligt.’

Vi tog då några av kornen, lade dem i en gryta och satte den på elden. Efter en stund ropade min syster: ’Kom och se hur det har blivit rött och hur skalen har börjat lossna och lämna vita korn efter sig.’

Vi lade de vita kornen i en stor skål och Otbah sade till oss: ’Nämn Allahs namn över det och ät.’ Vi åt och fann det oerhört gott och välsmakande. Vi fick senare veta att kornen kallades ris.”

Otbahs armé fortsatte därefter till den befästa staden al-Ubullah vid Eufrats strand. Perserna använde al-Ubullah som ett enormt vapenförråd. Det fanns flera fästningar i staden, från vilka torn reste sig. Dessa användes som observationsposter för att upptäcka fientliga rörelser utanför staden.

Staden verkade ointaglig. Vilken chans hade Otbah att inta den med en så liten styrka, beväpnad endast med svärd och spjut? En direkt attack var uppenbart meningslös, och därför var Otbah tvungen att ta till en list.

Otbah lät tillverka fanor som han hängde på spjut. Dessa gav han till kvinnorna och befallde dem att marschera bakom armén. Hans instruktioner till dem var:

”När vi närmar oss staden, höj upp dammet bakom oss så att hela luften fylls av det.”

När de närmade sig al-Ubullah kom en persisk styrka ut för att möta dem. De såg muslimerna djärvt avancera, med fanorna fladdrande bakom dem och dammet som virvlades upp och fyllde luften runt omkring. De trodde att muslimerna framför fanorna bara var förtruppen till en större armé, en stark och talrik styrka. De kände att de inte skulle kunna stå emot en sådan fiende. De tappade modet och förberedde sig på att evakuera staden. De tog med sig vad de kunde av värdesaker, rusade till båtarna som låg förankrade vid floden och övergav sin välbefästa stad.

Otbah gick in i al-Ubullah utan att förlora en enda man. Från denna bas lyckades han få de omgivande städerna och byarna under muslimsk kontroll. När nyheten spreds om Otbahs framgångar och om rikedomarna i landet han hade intagit, strömmade många människor till området i jakt på välstånd och ett bekvämt liv.

Otbah lade märke till att många muslimer nu började luta åt ett mjukt och bekvämt liv och följde regionens seder och vanor, och att detta försvagade deras beslutsamhet att fortsätta kämpa.

Han skrev till Omar ibn al-Khattab och bad om tillåtelse att bygga garnisonsstaden Basra. Han beskrev de platser han hade valt för staden, och Omar gav sitt godkännande. Basra låg mellan öknen och hamnarna vid Persiska viken, och från denna bas sändes expeditioner längre österut. Stadens placering var avsedd för maximal militär effektivitet (inte bara för att stödja en ockupationsarmé).

Otbah planerade själv staden och byggde dess första stora moské, som var en enkel inhägnad med tak i ena änden och lämplig för stora samlingar. Från moskén gick Otbah och hans män ut på militära kampanjer. Dessa män slog sig så småningom ner i området och byggde hus.

Otbah själv byggde dock inget hus åt sig, utan fortsatte att bo i ett tält av tyg. Han hade sett hur upptagenhet med världsliga ägodelar hade fått många människor att glömma sig själva och sitt verkliga syfte i livet. Han hade sett hur män som inte länge sedan inte kände någon mat bättre än

ris kokt i sina skal, nu hade vant sig vid sofistikerade persiska bakverk som *fasludhanj* och *lawzinaj*, gjorda av fint mjöl, smör, honung och olika sorters nötter — till den grad att de började längta efter dessa saker.

Otbah fruktade att hans din skulle påverkas av hans dunya, och han var orolig för sitt liv efter döden. Han kallade männen till Basras masjid och talade till dem:

”O människor! Dunya kommer att ta slut och ni kommer att föras från den till en boning som aldrig avtar eller försvinner. Gå till den med era bästa handlingar. Jag ser tillbaka och ser mig själv bland de tidiga muslimerna med Allahs Sändebud, må Gud välsigna honom och ge honom fred. Vi hade då ingen mat utom trädens löv och våra läppar blev såriga. En dag fann jag en *burdah*. Jag rev den i två delar och delade den med Sa’d ibn Abi Waqqas. Jag gjorde en *izar* av den ena halvan och han gjorde detsamma med den andra. Här är vi idag. Det finns inte en enda av oss som inte är en amir över en av garnisonsstäderna. Jag söker Allahs skydd från att jag blir stor i mina egna ögon och liten i Allahs ögon.”

Med dessa ord utsåg Otbah någon annan att stå i hans ställe och tog farväl av folket i Basra.

Det var pilgrimsfärdens tid, och han gav sig av för att utföra hajj. Därefter reste han till Madinah och bad där Omar att befria honom från ansvaret att styra staden. Omar vägrade. Han kunde inte lätt avvara en guvernör av Otbahs kaliber och sade till honom:

”Du lägger dina förtroenden och dina ansvar på min nacke och sedan överger du mig åt mig själv. Nej, vid Gud, jag ska aldrig befria dig.”

Så Omar insisterade och befallde honom att återvända till Basra. Otbah visste att han måste lyda Amir al-Mu’minin, men han gjorde det med tungt hjärta. Han steg upp på sin kamel och bad på vägen:

”O Herre, sänd mig inte tillbaka till Basra. O Herre, sänd mig inte tillbaka till Basra.”

Han hade inte kommit långt från Madinah när hans kamel snubblade. Otbah föll, och de skador han ådrog sig visade sig vara dödliga.

- [Bilal testar](#)
- [Rasism ur ett islamiskt perspektiv](#)
- [Den raka vägen](#)
- [Ahl al-Sunnahs ståndpunkt gällande den som begår en stor synd](#)
- [Sättet att Be efter den Utsatta Tiden](#)
- [Bestämmelserna om att be en obligatorisk bön före dess bestämda tid](#)
- [Fudayl ibn 'Iyād om ahl al-Sunnah och ahl al-Bid'ah](#)
- [Botemedlet för den Muslimska Ummah](#)
- [Salafiyah är inte en ny kallelse](#)
- [Den stora massan av muslimer](#)